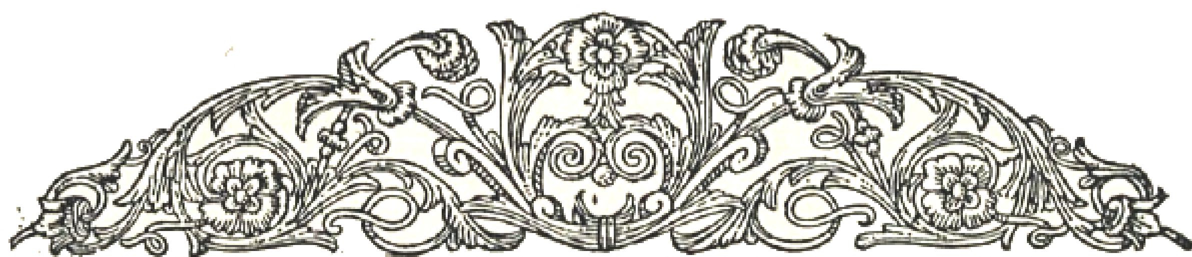
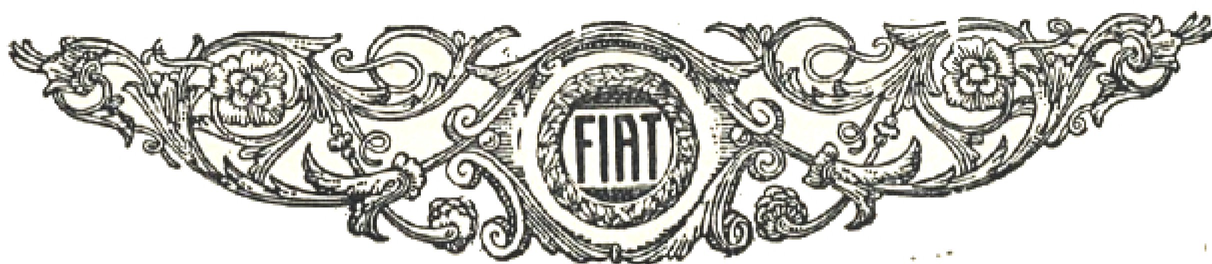

A/B WALFRID ALFTAN O/Y

uonna 1900 rakensivat muutamat innostuneet ammattimiehet ensimmäisen FIAT vaunun. Vuotta myöhemmin vei nuori tehdas voiton kolmessa kilpailussa ja sai kaksi kultamitalia ensimäisessä näyttelyssä, johon se otti osaa. Siitä lähtien ovat FIAT vaunut saavuttaneet lukemattomia voittoja ja palkintoja, joiden lukumäärä vuosi vuodelta yhä kasvaa. Joka vuosi on tehdas osaltaan edistänyt automobiilitekniikan kehitystä esittäen vähän väliä uusia parannuksia, joten tehdas toimintansa ensimmäisen neljännesvuosisadan aikana on koko ajan ollut samanaikuisen tekniikan korkeimmalla tasolla. Että se edelleenkin puolustaa paikkansa yhtenä maailman johtavista tehtaista, voi jokainen todeta tutustumalla tarkemmin seuraavassa esiteltyihin uusiin FIAT malleihin.

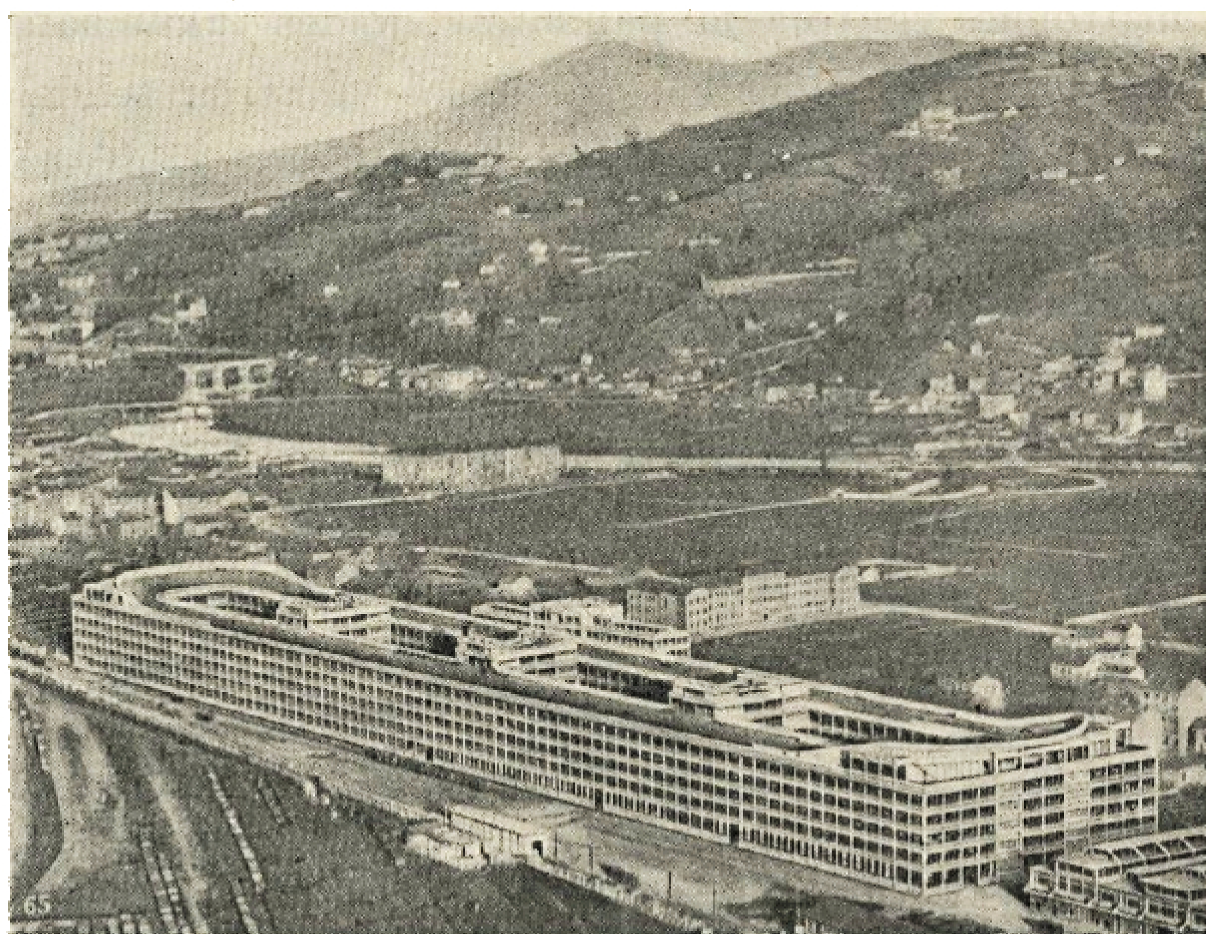

FIAT HENKILÖVAUNUT

PÄÄMITAT

MALLI	509	503	507	512	519
Sylinteriluku	4	4	4	6	6
Sylint. läipimitta ja iskunpit.	57×97	65×110	75×130	75×130	85×140
Sylinteritilavuus, cm³	990	1460	2297	3446	4750
Moottorien teho, hv.	20	25	35	50	75
Venttiilit	Riippuvat	Sivulla	Sivulla	Sivulla	Riippuvat
Bentsiininsyöttö	Omalla Pain.	Omalla Pain.	Imusyöttö	Imusyöttö	Imusyöttö
Akseliväli, cm.	255	275	305	340	360 *)
Raideväli, cm.	120	140	140	140	145
Rungon koritila, cm.	198	237	267	280	278
Rungon koko pituus cm.	345	368	412	455	467
Vapaa väli maasta mm.	175	250	240	260	250
Rengaskoko	715×115	730×130	775×145	895×135	895×135
Konealustan paino, kg.	550	657	970	1150	1550
Vaunun paino, torpeedo kor.	730	950	1300	1500	1900
Nopeus, km. t.	75	75	85	100	130
Bents. kulut., ltr 100 km. kohti	6—8	9—11	13—15	16—18	20—22

*) 519 urheilumallissa 340 cm.

FIAT automobiilitehdas Torinon kaupungin edustalla, 800 metrin pituinen. Tehtaan katolla on autorata, 1200 metriä pitkä ja 24 metriä leveä, jolla kaikki Fiat vaunut koetellaan.

Yleisselostus Fiat henkilövaunuista.

Moottori: Uudenaikaisinta mallia. Kevytmetallimännät. Kaikki liikkuvat osat koteloidut, mutta helposti esille saatavissa. Irroitettava sylinterikansi. Malleissa 509 ja 519 riippuvat venttiilit.

Sytytys: Korkeajännitysmagneetolla.

Kaasuttaja: FIAT'in erikoismalli tehokkaine bentsiininsäästäjineen.

Jäähdytys: Vesijäähdytys keskipakoispumppuineen. Mallissa 509 termosifooni.

Kytkin: Metalli-levykytkin. Mallissa 519 levyt asbestipeitteiset, mallissa 509 asbestipeitteinen yksilevykytkin.

Välitykset: 4 välitystä eteenpäin ja yksi taaksepäin. Mallissa 509 3 eteenpäin ja yksi taaksepäin.

Voimansiirto: Kardaanivälitys kierrekartio-hammaspyörillä. Täydellinen tasauspyörästö. Taka-akselit vapaat painorasituksesta.

Pyörät: Irroitettavat. Ontot teräspuolat.

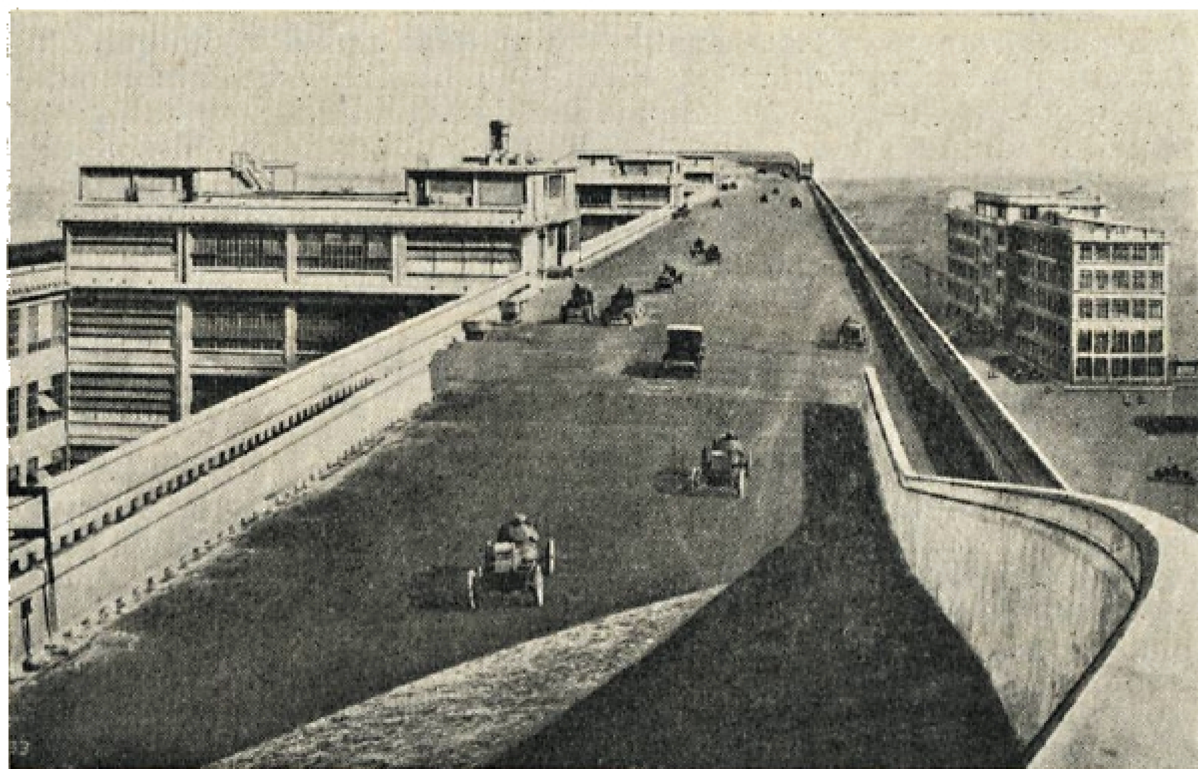
Jarrut: Paisuntamalliset. Jarrurummuissa jäähdytyslaipat. Malleissa 509, 507 ja 512 nelipyöräjarrut. Mallissa 519 hydrauliset nelipyöräjarrut.

Jouset: Kaikissa malleissa, sekä edessä että takana puolisoikeat.

Ohjaus: Oikealla puolella. Ohjauspyörällä kaasun ja sytytyksen säätäjät; sitäpaitsi kaasupoljin.

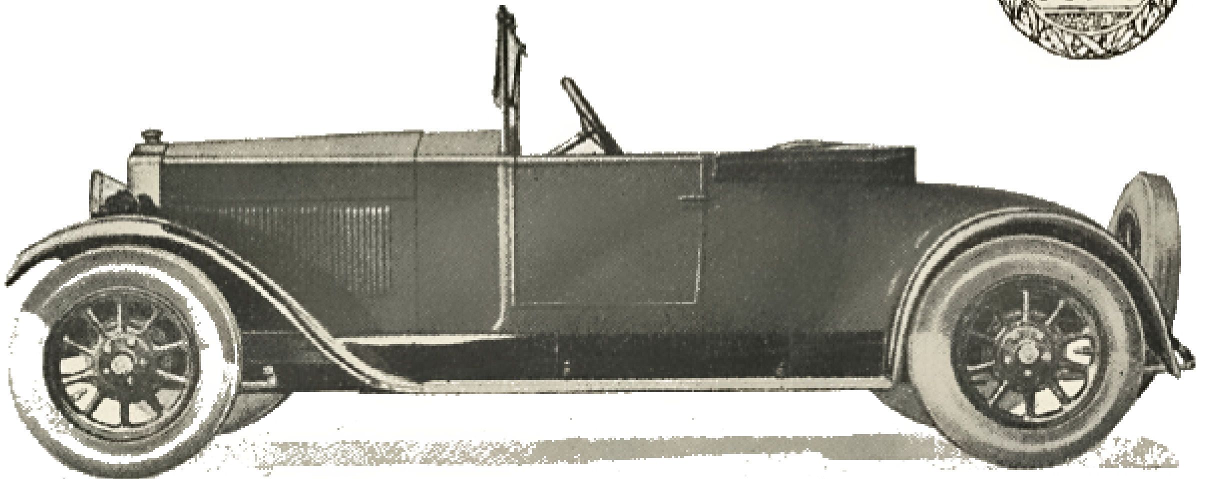
Sähkökäyntiinpano ja valaistus: kaikissa malleissa. Akkumulaattorin jännitys 12 volttia. Kojetaululla amperemittari.

Voitelu: Itsetoimiva painevoitelu kaikkiin moottorin osiin. Vaihdepyörästö ja tasauspyörästö öljykylvyssä. Rungon voitelu Tecalemit rasvapuristimella. Kojetaululla öljynpainemittari.

Autorata FIAT tehtaan katolla.
Sisäkurva 1200 metriä pitkä ja 24 metriä leveä.

Malli 509

Tämä on ensimmäinen tähän asti rakennettu pienikokoinen todellinen loistovaunu. Sen koneisto on kehitetty sellaiseen teknilliseen täydellisyyteen, jollaista aikaisemmin on nähty ainoastaan suurimmissa ja kalleimmissa vaunuissa. Niinpä on tässä vaunussa esim. riippuvat venttiilit, nelipyöräjarrut y. m. puhumattakaan täydellisistä sähkö-käyntiinpano- ja valaistuslaitteista.

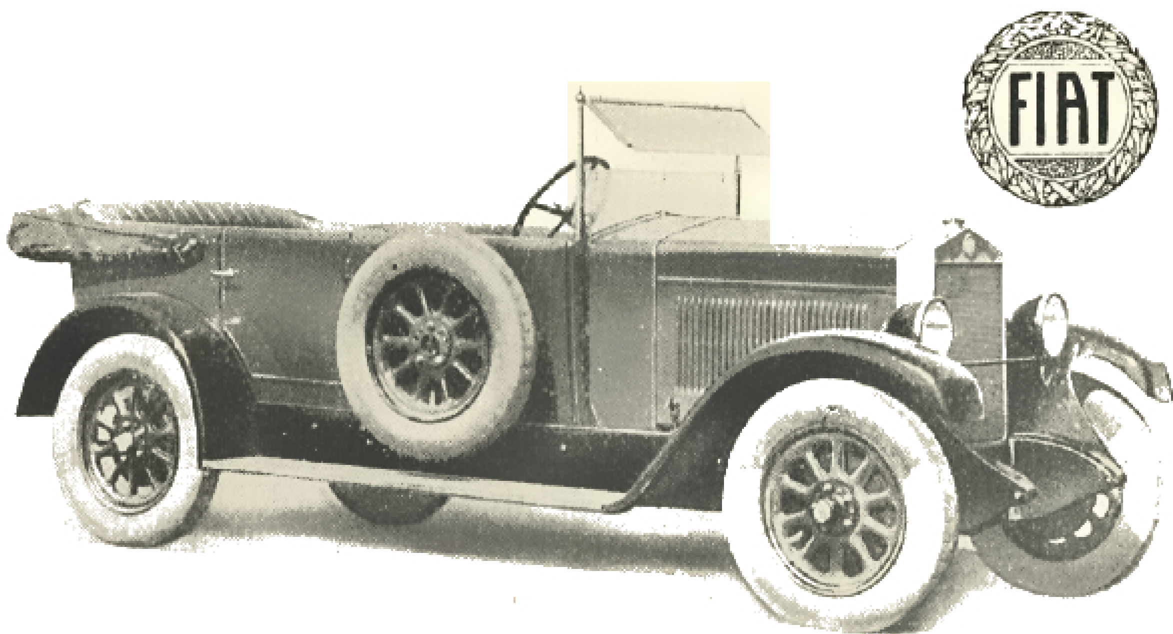
Henkilöille, jotka virka-asioissaan joutuvat paljon matkustamaan, on tämä vaunu mitä käytännöllisin. Lääkäreille, joiden usein täytyy nopeasti päästä perille huonoja ja kapeita teitä pitkin, samoin kuin asianajajille, kauppamatkustajille ja muille, joiden päivän mittaan tulee ennättää toimittaa mahdollisimman paljon asioita eri paikoissa, on FIAT 509 heidän uskollisin apulaisensa, joka pienentää heidän ajanhukkansa vähimpään mahdolliseen. Maanmittareille, metsänhoitajille ja konsulenteille, joiden täytyy tehdä pitkiä matkoja huonoilla tai väliaikaisilla kapeilla teillä, on tämä vaunu ainoa mahdollinen mukava kulkuneuvo.

Jos vaunua käytetään yksinomaan tai pääasiallisesti virkamatkoihin, on korimalli »spyder» sopivin. Sen etuistuimella on runsaasti tilaa kahdelle hengelle; takaosassa on yhden hengen lisäistuin ja tilava säilytyslaatikko matkatavaroita, työkojeita, malleja y. m. varten.

Jos vaunu on tarkoitettu myös perhevaunuksi ja seuramatkoja varten, on valittava »torpedo» korimalli. Tämä on 4-istuiminen, tilava, siro ja mukava. Se vastaa kaikin puolin, kestävyyteen, nopeuteen ja voimakkuuteen nähden, suurempia vaunuja, mutta tulee se käytännössä paljon halvemmaksi, mikä on tärkeätä kaikille, jotka hyödyn ja huvin ohessa antavat arvon hyvälle käyttötaloudelle.

Naisille on FIAT 509 harvinaisen kauniine piirteineen, luotettavine ja helposti hoidettavine koneineen ja äänettömine, joustavine käynteineen ihannevaunu, jota autoilijattaremme kauan ovat kaivanneet.

Varusteet: Varapyörä renkaineen, nopeusmittari, kello, sähkötorvi, työkalusto, nosturi, ilmapumppu y. m.

Malli 503

Jo ensi näkemältä tekee tämä vaunu luotettavan, kestävän, vakavan ja voimakkaan vaikutuksen. Puolentunnin koeajon jälkeen on ensi vaikutelma muuttunut varmuudeksi vaunun erinomaisista ominaisuuksista, sillä sen äänetön käynti, sen hämmästyttävän hyvä mäennousukyky, sen runsas konevoima ja sen ihmeellinen kyky tunkeutua eteenpäin vajottavalla tiellä tai vasta sataneella lumella ovat etuja, joita muilla samankokoisilla vaunuilla ei ole.

Jos haluatte komean, luotettavan ja tilavan 5 hengen vaunun, on tämä malli paikallaan. Jos verrataan vaunun käyttökustannuksia sen kokoon ja työkykyyn, osoittautuu tämä vaunu mahdollisimman edulliseksi. Perheille, joille malli 509 on liian pieni, mutta 6 hengen mallit liian kalliita, on tämä malli tervetullut välimuoto, se kun täysin vastaa heidän tarvettaan, ollen kuitenkin hankinta- ja käyttökustannuksiltaan vain hiukan kalliimpi kuin 4 hengen vaunut.

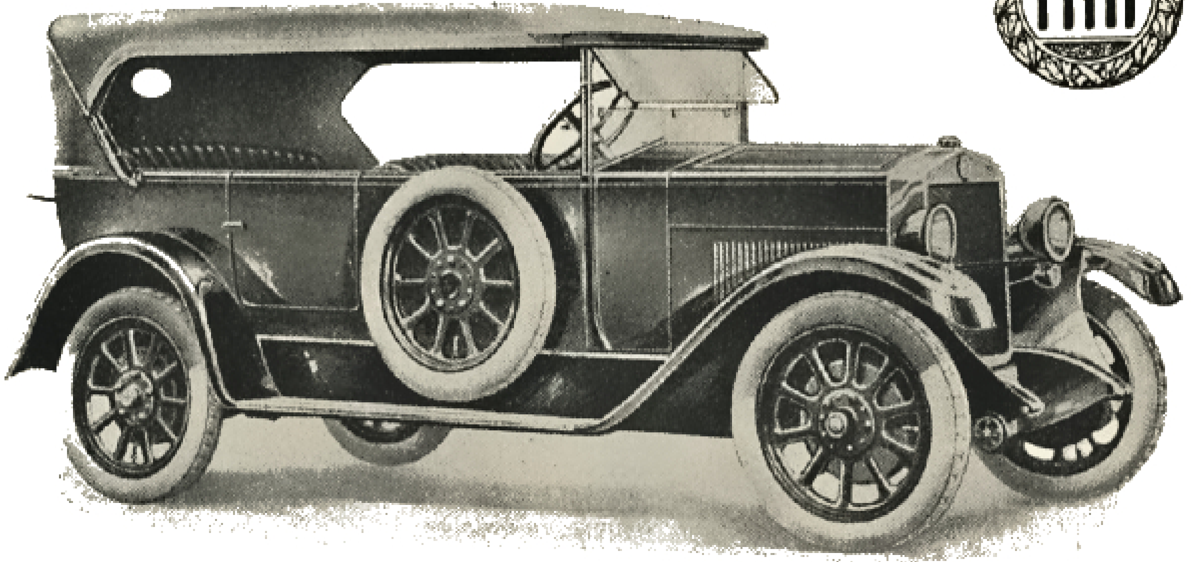
Ammattimaisessa autoliikenteessä sekä kaupungissa että maalla on tämä vaunu, jonka komea ulkoasu ja mukavat istuimet ovat omiaan houkuttelemaan puoleensa yleisöä, ja jonka käyttökustannukset samalla ovat halvat, parhaana takeena siitä, että liikenne muodostuu kannattavaksi.

Huolimatta verrattain halvasta hinnasta on tämä vaunu kaikin puolin täydellisesti varustettu, ollen siinä m. m. nelipyöräjarrut iskunvaimentajat y. m. Jäähdyttäjä on nikkelöity, uutta mallia.

Kuten kaikissa FIAT vaunuissa on tässäkin ensiluokkainen sadekuomu ja jäykät sivukappaleet, jotka avautuvat yhdessä ovien kanssa. Kun nämä pannaan paikoilleen, on vaunu huonollakin säällä ja talvella hyvin suojattu ja vedoton.

Varusteet: Varapyörä renkaineen, sähkö-merkkitorvi, nopeusmittari, kello, iskunvaimentajat, työkalusto, nosturi, ilmapumppu y. m.

Malli 507

Ajanmukainen, tilava ja mukava 6 hengen vaunu, joka samalla on mahdollisimman taloudellinen. Sen puhdaspiirteiset ääriviivat ja sen loistelias sisustus tekevät sen erittäin hienon näköiseksi, ja sen aistikkaat yksityiskohdat osaltaan kohottavat sen tyylikästä ulkoasua. Pehmustusnahka on hienointa lajia. Jalosta puulajista tehty kojetaulu on harvinaisen siron näköinen. Vaunun varmat nelipyöräjarrut antavat matkustajille turvallisuuden tunteen ajettaessa vilkasliikkeisellä kadulla ja käytännölliset iskunvaimentajat poistavat kaikki huonojen teiden aikaansaamat töytäykset.

Vaikkakin tämä vaunu ulkoasultaan täysin vastaa hienoimpia loistovaunuja, on se kuitenkin rakennettu etupäässä käytännöllisiä tarpeita silmälläpitäen. Se on tarkoitettu henkilöille ja perheille, jotka tarvitsevat 6 hengen vaunun, antavat arvon mukavalle sisustukselle ja kauniille ulkoasulle, mutta haluavat kaiken tämän halvalla sekä hankinta- että käyttökustannuksiin nähden.

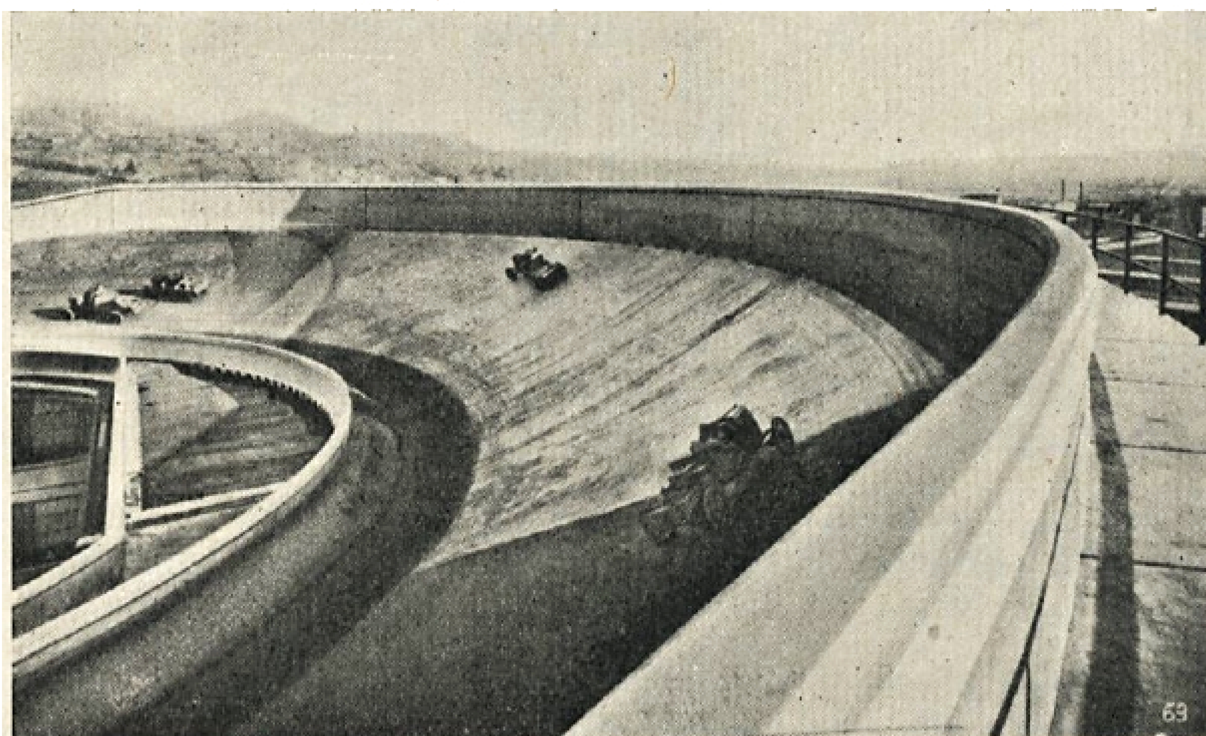
Pitkillä turistimatkoilla on tämä nopeasti, tasaisesti ja äänettömästi kulkeva vaunu, joka helposti nousee pahimmatkin mäet, suorastaan ihanteellinen.

Ammattimaiseen liikenteeseen kaupungissa tai maalla soveltuu tämä vaunu erinomaisesti. Sen hieno ulkoasu ja sen mukavat istuimet asettavat sen varmasti ensi sijalle kilpaileviin vaunuihin nähden samalla kun sen pitkäaikainen kestävyys ja halvat käyttökustannukset ovat takeena liikenteen kannattavaisuudesta.

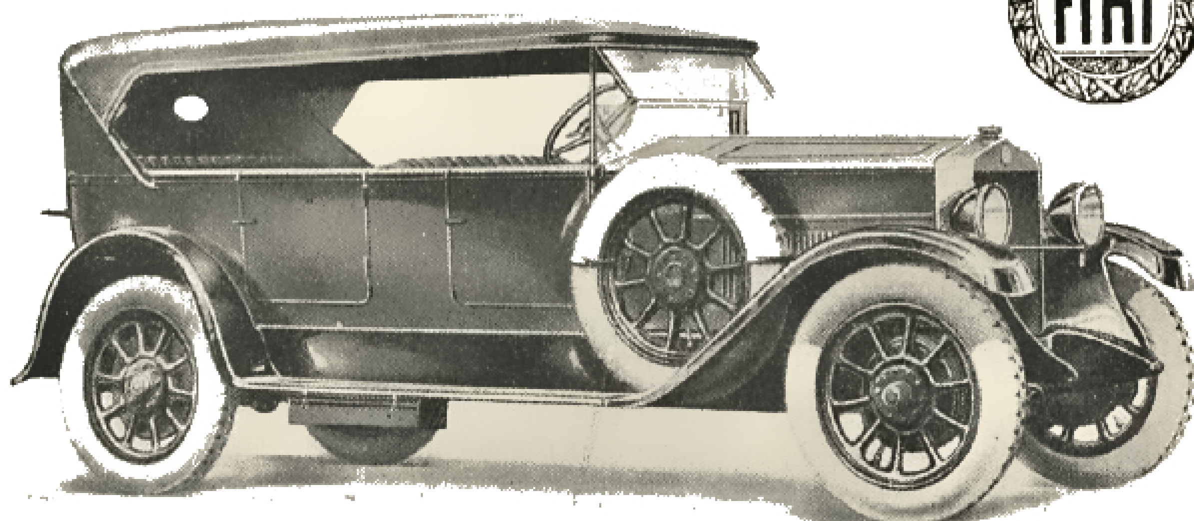
Sanalla sanoen: Kaikkialla, missä tarvitaan täysin ensiluokkainen 6 hengen vaunu, joka käytännössä tulee halvaksi, on tämä vaunu paikallaan.

Huonolla säällä tai talvella muodostaa sadekuomu jäykkine sivukappaleineen umpivaunun tapaisen, vedottoman suojan matkustajille.

Varusteet: Varapyörä renkaineen, iskunvaimentajat, sähkötorvi, nopeusmittari, kello, matkatavarakannatin vaunun takana, bentsiinimittari, nosturi, ilmapumppu y. m.

Kurva autoradalla Fiat-tehtaan katolla.

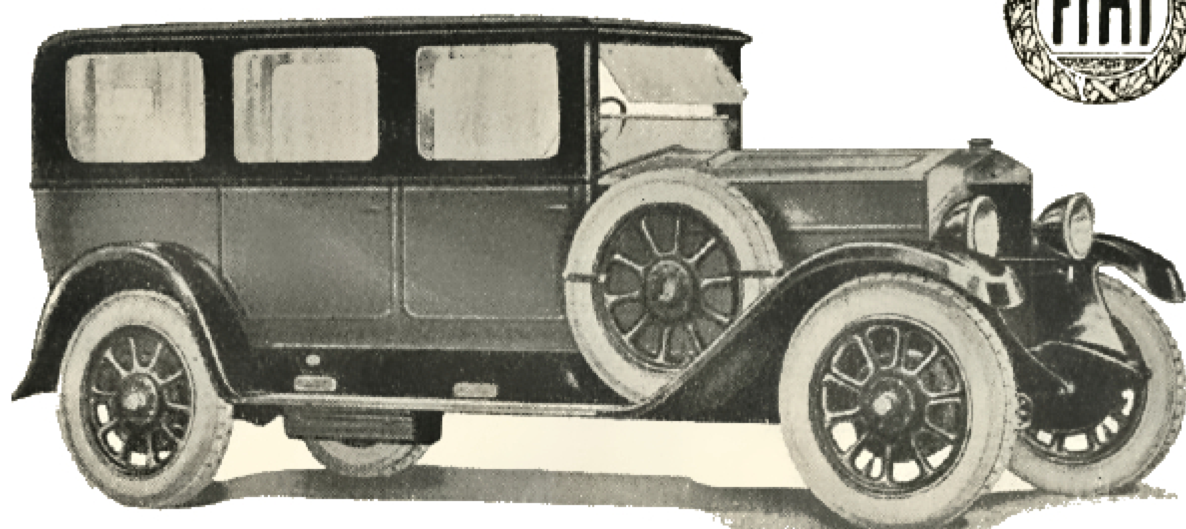
Malli 512

Kun on hankittava suuri loistovaunu, joka tyydyttää korkeimmatkin vaatimukset niin hyvin ulkoasuun ja mukavuuteen kuin luotettavuuteen ja voimakkuuteen nähden, on valittava tämä vaunu. Sen 6 sylinterinen 50 hv. moottori käy täysin äänettömästi ja tärisemättä; täyttä vauhtiakin ajettaessa ei siitä kuulu muuta ääntä kuin sähkömoottorin käyntiä muistuttava surina. Sen voimavarasto tuntuu ehtymättömältä; koko koneen voimaa ei milloinkaan tarvitse ottaa käytäntöön. Huonoilla teillä pääsevät mainiot jouset ja käytännölliset iskunvaimentajat oikeuksiinsa: ne tasoittavat kaikki töytäykset, jotka muutoin meidän huonoilla teillämme voivat muuttaa ajelun suoranaiseksi rasitukseksi.

Vaunun ulkoasu on loisteliaan siro. Uusimallinen, nikkelöity, kulmikas jäähdyttäjä, huolellisesti tehty puhdaspiirteinen kori ja aistikas sisustus eivät jätä mitään toivomisen varaa. Istuimet ovat tilavat ja mukavat, päällystetyt hienoimmalla autonahalla. Kojetaulu on jalosta puulajista, harvinaisen hienon näköinen.

Koematka tällä vaunulla saa jokaisen vakuutetuksi sen erinomaisista eduista, kuten sen nopeasta kiihtyväisyydestä, sen nelipyöräjarrujen voimakkaasta ja nopeasta vaikutuksesta ja sen milloinkaan pettämättömästä ja nopeasta ohjaajan tahdon noudattamisesta.

Tähän vaunuun valmistaa tehdas kahta korimallia, nimittäin torpedomallista avonaista ja Berlina-mallista kokonaan umpinaista.

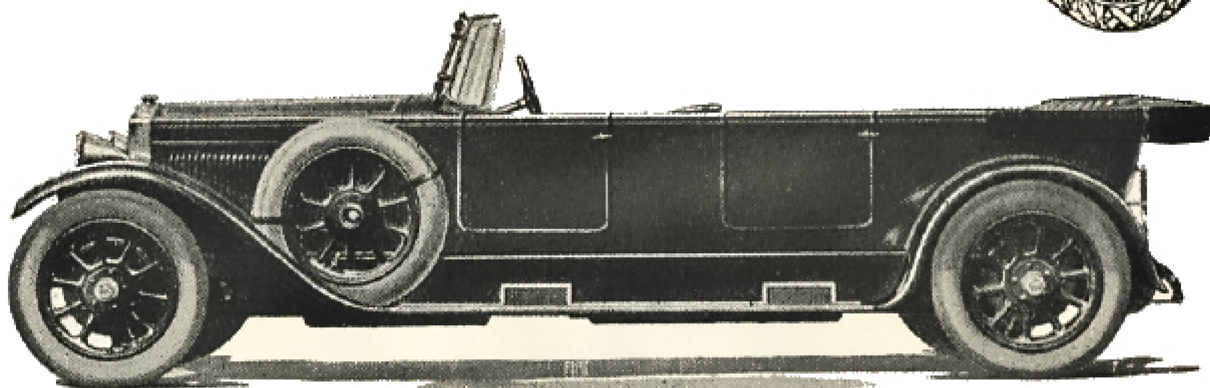
Malli 512 Berlina

Torpedomalli on komea loistovaunu turistimatkoja varten, urheilutarkoituksiin tai perhevaunuksi. Niinikään se soveltuu mainiosti liikemiehille, pankeille, korkeimmille virastoille, korkeimmalle sotilaspäällystölle, diplomaateille ja kaikille, joiden täytyy ajatella, paitsi puhtaasti käytännöllisiä näkökohtia, myös edustavaa esiintymistä.

Malli »Berlina» on loistelias kautta vuoden ajettava vaunu. Sen sisustus on hienoin ja mukavin, mitä voi ajatella. Päällystys on hienointa kangasta. Näkyvät puuosat jalosta puulajista. Ohjaajaistuimen selkänojan takana lipasto. Ikkunaverhot, tuhkakupit, kukkamaljakot, kattovalaistus ja muut pikku hienoudet ovat omiaan luomaan sisävaunuun loisteliaan kodikkuuden tunnun. — Tämmöinen vaunun monine aistikkaine pikkuosineen muodostuu käytännössä osaksi omistajan kotia, huoneeksi, jolla on ihmeellinen kyky muuttaa rasittavat matkat päivän kiireiden lomassa miellyttäviksi lepohetkiksi.

Varusteet: 2 varapyörää, renkaineen, iskunvaimentajat, sähkömerkkitorvi, nopeusmittari, kello, bentsiinimittari, tavarakannatin takana, työkalusto, nosturi, ilmapumppu y. m.

Malli 519

Kuninkaiden ja ruhtinaiden vaunu, mitä laatuun tulee, mutta silti hintansa puolesta tavallistenkin autoilijain saatavissa!

Asiantuntija tulee heti pintapuolisestikin tätä vaunua tarkasteltuaan siihen vakaumukseen, että se on suunniteltu tarkoituksella luoda joka suhteessa paras mahdollinen vaunu. Moottori on konerakennusneron mestariteos. Sen ääriviivat ovat aivan puhtaat ja sileät, sillä kaikki liikkuvat ja arat osat ovat huolellisesti koteloidut, mutta silti helposti esille saatavissa. Koneistossa on koko joukko käytännöllisiä apulaitteita, jotka lisäävät sen tehoa, helpottavat vaunun ohjausta ja hoitoa tai varmistavat turvallisuuden vilkasliikkeisillä kaduilla. Moottorissa on riippuvat venttiilit. Kytkimen levyt ovat asbestilla päällystetyt. Hydrauliset nelipyöräjarrut vaikuttavat varmasti ja silmänrpäyksessä, kun ohjaaja antaa siihen merkin painamalla poljinta. Jarruttamiseen tarvittavan voiman kehittää kone automaattisesti. Samaten on jokainen osa parasta nykyään tunnettua rakennetta, tai uusia keksintöjä, jotka ovat todisteena FIAT tehtaan kyvystä kehittää nykyaikaista autotekniikkaa vieläkin eteenpäin. Pitkät jouset ja käytännölliset iskunvaimentajat tasoittavat vaunun kulun huonoillakin teillä. Kiitos erittäin runsaan konevoiman voi ohjaaja aina mielensä mukaan valita nopeuden, huolimatta vastamäistä, pehmeistä teistä tai muista vaikeuksista, jotka voivat heikoille vaunuille käydä ylivoimaisiksi.

Jos konealusta on nykyaikaisen autotekniikan täydellisin saavutus, niin ovat eri korimallitkin samalla korkealla tasolla. Työtä tai arvokkaita aineksia säästämättä on tehdas tehnyt kaikki, mitä käytännöllinen nero, hienostunut maku ja verrattomat teknilliset apuneuvot yhdessä voivat saada aikaan.

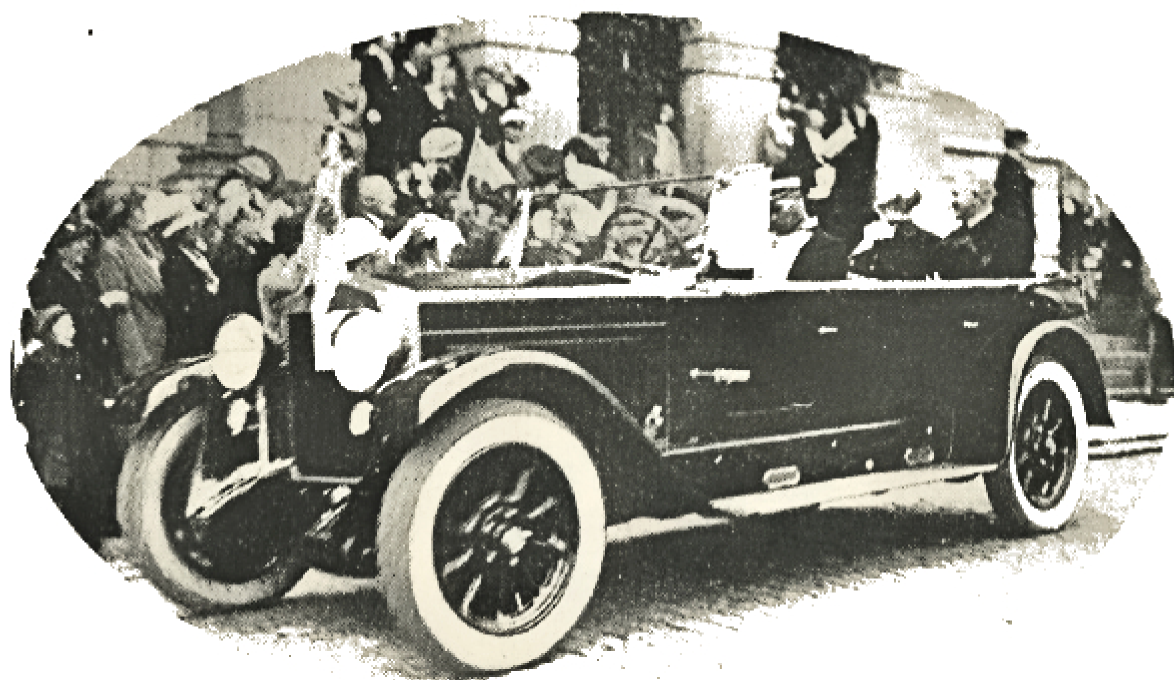
Komea ja puhdaspiirteinen kuuden hengen torpedo loisteliaine sisustuksineen ja ylellisine varusteineen on vaunu, jota varmasti kaikkien vaunujen rinnalla herättää eniten ihailua niin hyvin koneiston täydellisyyden kuin ylärakenteen hienouden vuoksi.

Berlina ylärakenne, niinikään 6-istuiminen on kokonaisuudessaan verraton taideteos. Istuimet ovat silkillä päällystetyt, houkuttelevan mukavat. Sisustuksen puuosat ovat taideveistoksia jalosta puulajista, kukkamaljakot, kattolamppu y. m. hienointa kristallia ja lukemattomat pikku hienoudet ovat kaikki parasta, mitä on saatavissa. Olkoonpa autoilija kuinka hemmoiteltu tahansa, kun hän ensi kerran astuu tähän vaunuun, huomaa hän sen kuitenkin tarjoavan hänelle enemmän loisteliaisuutta ja suurempaa mukavuutta kuin hän on osannut toivoa.

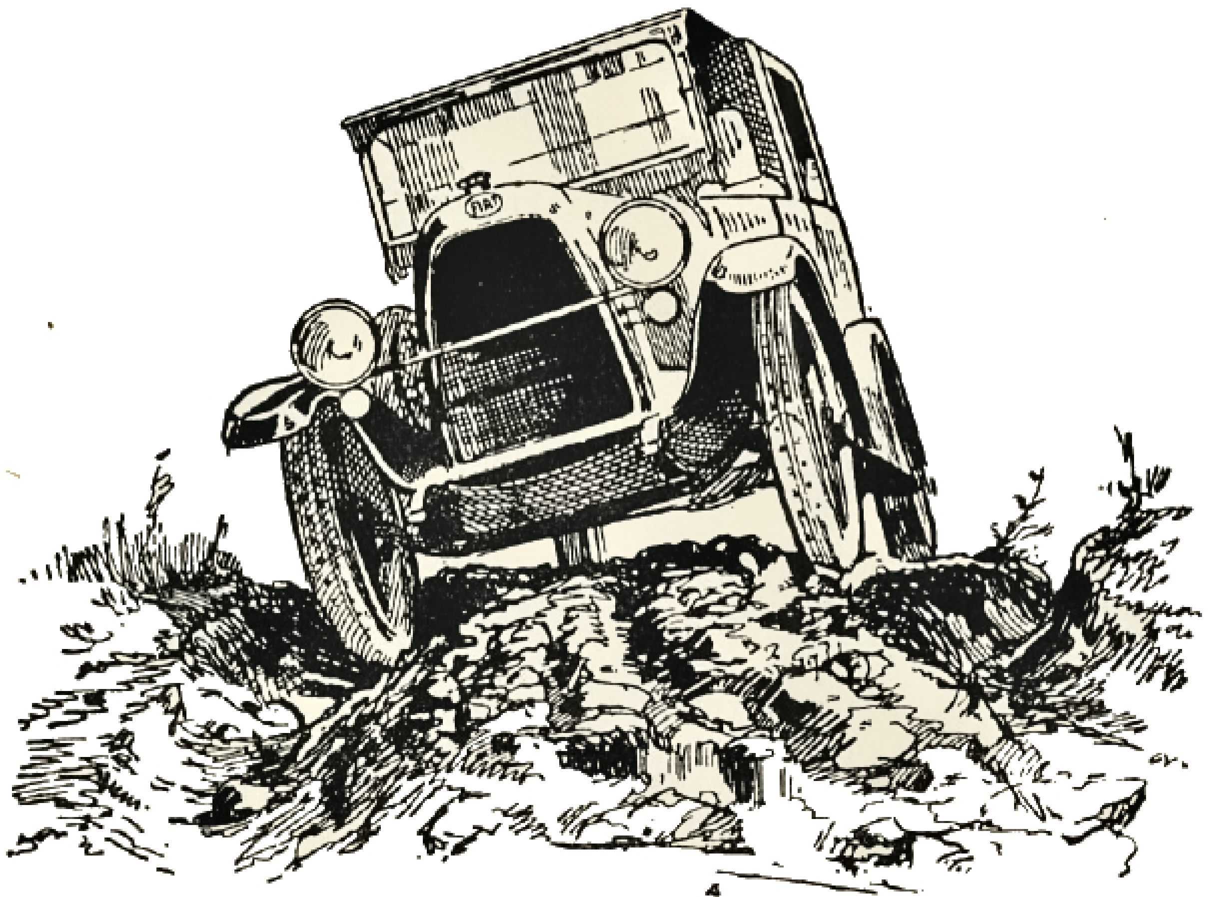
Urheilijoita varten valmistaa tehdas erikoismallia 519 Sport, jonka akseliväli on 20 cm. lyhyempi kuin normaalimalleissa, ja jonka avoin ylärakenne on 4-istuiminen. Sekä sisustukseen että varusteisiin nähden on se, kuten muutkin 519 mallit, parasta, mitä on olemassa. Kun sen konevoima on sama kuin muissa 519 malleissa, mutta itse vaunu huomattavasti kevyempi, kykenee se saavuttamaan sellaisia tuloksia, että henkilö, joka sitä kilpailuissa ohjaa, tuntee olevansa huomattavasti edullisemmassa asemassa kuin kaikki muut kilpailijat — lukuunottamatta mahdollisesti mukana olevia muita 519 Sport vaunuja.

Lyhyesti sanoen: FIAT 519 vaunu on ainoa oikea niille, joille ainoastaan paras on kyllin hyvä.

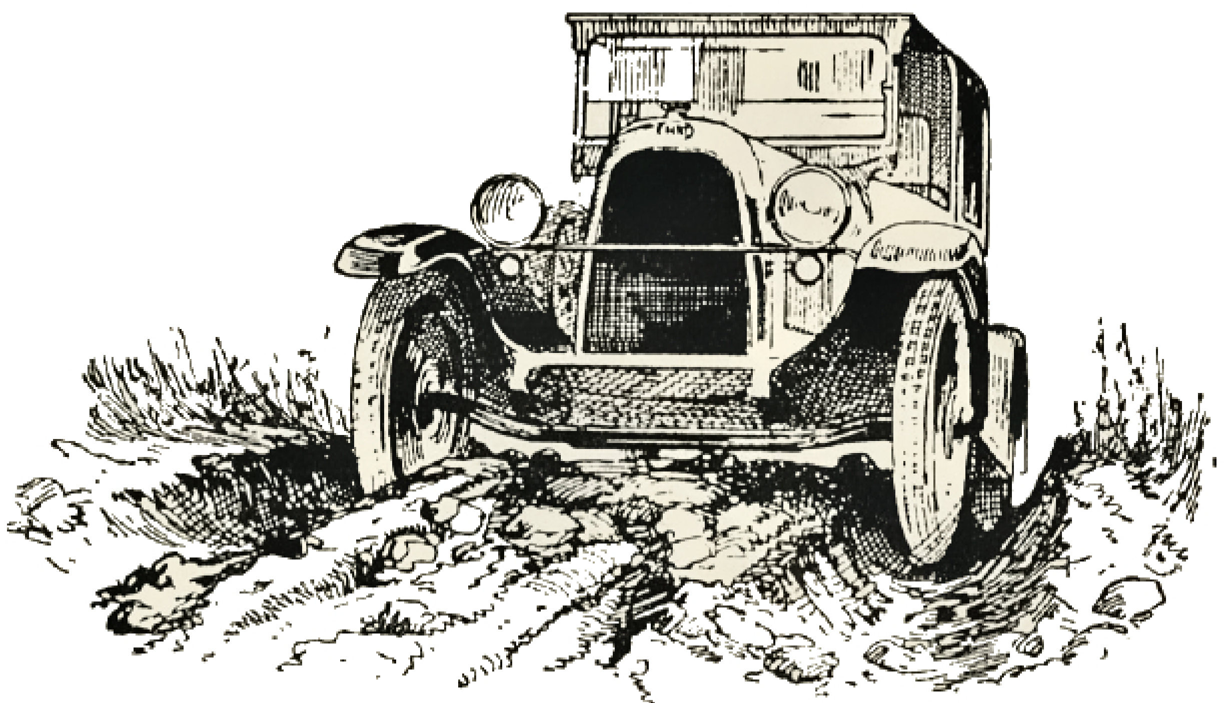
Varusteet: Kaksi varapyörää renkaineen, iskunvaimentajat, sähkömerkkitorvi, nopeusmittari, kello, bentsiinimittari, kaasuttajan kyllästäjä kojetaululla, tavarakannatin takana, puskuri edessä ja takana, nosturi, ilmapumppu, työkalusto y. m.

Kuningas Gustaf V ja Presidentti Relander FIAT 519 vaunussa Helsingissä kesällä 1925.

FIAT vaunut kestävät huonoillakin teillä . . .

ja niillä on riittävän korkea vapaa väli maasta.

Oikeus muutoksiin pidätetään.

A. B. F. TILGMANN O. Y.